

Vraag nr. 65
van 3 november 1998
van de heer ETIENNE VAN VAERENBERGH

De resultaten voor de voorbije periode van 1998 zijn de volgende.

De Lijn – Zwartrijders

Met de regelmaat van een klok voert de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn controles uit om mogelijke "zwartrijders" op te sporen.

1. Hoeveel controles werden er in de loop van het jaar 1998 uitgevoerd om eventuele "zwartrijders" op te sporen ?
2. Hoeveel "zwartrijders" werden er in 1998 betrapt ?
3. Wat is de opbrengst van de hele operatie ?

Antwoord

In 1996 liet De Lijn een grootscheeps fraudeonderzoek uitvoeren door een extern onderzoeksbureau. Tijdens dit onderzoek werden een kleine 150.000 reizigers gecontroleerd op fraude. De bedoeling van dit onderzoek was enerzijds een inventarisatie te maken van het totale fraudegedrag van de reizigers op het globale niveau van De Lijn, en anderzijds een methodologie te ontwikkelen om op een uniforme en statistisch verantwoorde manier de fraudecijfers te verzamelen en te analyseren.

Bij de opbouw van dit onderzoek werd er rekening gehouden met verschillende kenmerken die het fraudeniveau zouden kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld piek- en dalritten, ritten tijdens de week en in het weekend, maar ook met de verschillen tussen de entiteiten.

Uit het fraudeonderzoek in 1996 bleek dat het fraudeniveau voor De Lijn op 1,7 % ligt, hetgeen betekent dat 1,7 % van de reizigers van De Lijn fraudeert. Uiteraard is dit cijfer onderhevig aan bepaalde schommelingen en zijn er uitschieters (bv. tijdens de piekuren is er meer fraude dan in de daluren). In het algemeen worden deze resultaten uit 1996 echter bevestigd door de tussentijdse jaarlijkse controles die De Lijn uitvoert.

Aan de hand van de resultaten van het eerste grote fraudeonderzoek worden er namelijk jaarlijks gerichte controles uitgevoerd, bijvoorbeeld op gekoppelde trams, tijdens de spits. De resultaten van deze tussentijdse controles zijn echter niet representatief voor het fraudeniveau van De Lijn, vermits deze controles zich concentreren op bepaalde soorten ritten.

Entiteit	Vraag 1 : aantal controles (1)	Vraag 2 : aantal vast- vastgestelde gevallen van reizigers zonder geldig vervoerbewijs (2)	Vraag 3 : geïnde toeslagen (fr.) (3)
Antwerpen	5.226 ritten of 94.293 reizigers	1.792	2.295.137
Oost-Vlaanderen	113.000 reizigers	1.246	1.571.674
Vlaams-Brabant	3.432 reizigers	307	464.295
Limburg	1.200 ritten	262	371.250
West-Vlaanderen	3.304 ritten	1.756	2.702.158
Totaal		5.363	7.404.414

- (1) Sommige entiteiten hanteren in hun statistisch cijfermateriaal het aantal gecontroleerde ritten als basis, andere het aantal gecontroleerde reizigers, of beide.
- (2) Deze cijfers geven het totaal aantal reizigers weer voor wie een vaststelling werd opgemaakt. Gevallen van "grijs" rijden, vergissing van de reizigers, slecht functioneren van de toestellen, kinderen die niet aan het ontwaardingstoestel kunnen omdat het te druk is, vaststelling vooraleer de reiziger de kans gehad heeft om te ontwaarden, kinderen die de reglementering niet kennen, ouderen die iets verkeerd begrepen hebben, ... maken soms het voorwerp uit van een al dan niet terechte betwisting.
- (3) Deze bedragen vertegenwoordigen de tot nu toe geïnde toeslagen en evolueren nog met de voortgang van de betrokken dossiers.